

средата на XIX в. около 1/3 от населението в европейската територия на Османската империя. Тяжната численост би могла да бъде значително по-голяма, ако емиграциите и човешките загуби са били по-малки. Според Хр. Гандев (1989) за периода 1770-1870 г. са били убити над 200000 етнически българи, а броят на емигриралите е над 600000 души. Именно през този период се е формирала българската диаспора в Бесарабия, Кримския полуостров, Банат и други райони. Значителни са загубите на българския етнос и по времето на Руско-турската война от 1877-1878 г. Те се оценяват на около 180000 души - убити и безследно изчезнали.

След Берлинския конгрес българската етническа територия и българският етнос се разпокъсват. В границите на България са включени едва 46% от етническата територия и около 1/2 от българския етнос на Балканите. В началото на XX в. на Балканите са живеели 6 млн. 240 хил. българи, от които само 58% са населявали територията на България. Този факт изостря българския национален въпрос и става причина за участието на България в четири войни и множество въстания до средата на XX в. Те от своя страна водят до нови човешки загуби (около 200000 убити и над 300000 осакатени) и изселване на около 900000 души от България през периода 1880-1948 г. Тези огромни загуби са повлияли в голяма степен върху демографското развитие на страната през следващите десетилетия.

Според данните от последното преброяване на населението в България към 1.03.2001 г. към българската етническа общност спадаат 6661000 души, или 83.6% от населението на страната. През последните 8 години относителният дял на българското население е спаднал с 2 пункта, което се дължи на високите отрицателни стойности на естествения му прираст и на отрицателното миграционно салдо.

Извън границите на страната ни днес живеят над 4 млн. етнически българи с произход от Балканите. Най-многочислена е българската диаспора в Македония, Румъния, Украйна, САЩ и Канада. Българи живеят и в Албания (около 50000 души) в района на Елбасан, Корча, Берат и др. Етнически българи живеят също и в Турция - основно в Истанбул, Одрин и Диарбекир, където има цели български села.

Основната част (около 74.0%) от българите живеят в градове. Това до голяма степен се отразява върху естественото им възпроизводство и културен облик.

В лингвистично отношение българският етнос е еднороден. Само за 0.5% от етническите българи майчиният език не е българският. За 14000 българи майчин език е турският, а за 8000 души - циганският.

Сложната история на българския етнос е предопределила и неговата религиозна нееднородност. През последните 8 години нараства